

Erasmus+ Bécs

Job shadowing

Az Európai Unió
támogatásával

2024-1-HU01-KA122-SCH-000237691

A szakmai látogatás a nagykanizsai Zrínyi Miklós Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola Erasmus+ **2024-1-HU01-KA122-SCH-000237691** projektjének keretében, az Európai Unió támogatásával valósult meg 2025. június 2-től június 6.-ig.

A résztvevők Domjáné Gerencsér Katalin, Kissné Modor Constance, Sólyom Emese és Szántóné Izsa Melinda voltak.

Fogadóintézmények

Schrebergasse / Kaisermühlen / Wendstattgasse (alsó és felső tagozat)

Olyan általános iskolákba látogattunk el, ahol két tanítási nyelvű oktatás folyik. A két fő fogadóintézményünk lehetőséget biztosított arra, hogy más iskolát is meglátogassunk, így átfogó képet kaptunk a kétnyelvű képzésformáról, és többféle módszer alkalmazására is láthattunk gyakorlati példát.

Fogadóintézményeink:

- **Volksschule Schrebergasse,**
- OVS Kaisermühlen,
- **OVS Wendstattgasse (Wendischule),**
- VBS Wendstattgasse.

Tanulók szociális háttere: 80-20% bevándorló, Kaisermühlen: diplomaták, nemzetközi cégek vezetői pozícióban lévő szülők gyerekei, több nyelven beszélnek, 20-25 fős osztályok.

Két tanítási nyelvű programok Bécs iskoláiban:

- **DLP** – Dual Language Programme
- **GEPS** – Global Education Primary School
- **VBS** – Vienna Bilingual Schooling

Ausztriában – különösen Bécsben – többféle két- vagy többnyelvű iskolai program létezik, melyek mind más módon közelítik meg a nyelvtanulást és a nemzetközi szemléletet. A három legismertebb ilyen modell:

✓ DLP – Dual Language Programme

Cél:

A tanulók valódi kétnyelvűsége, azaz két nyelven (német + angol) való tanulás és gondolkodás fejlesztése.

Fő jellemzők:

- A tantárgyak 50-50% arányban németül és angolul zajlanak.
- Tanórákon belül is váltakozik a nyelv, gyakran két tanár (egy német és egy angol anyanyelvű) tanít együtt.
- Tényleges kétnyelvű oktatás, magas szintű nyelvi elvárásokkal.
- Felvételi beszélgetés vagy előzetes nyelvi szintmérés gyakori.

✓ GEPS – Global Education Primary School

Cél:

Korai angolnyelv-tanulás, nemzetközi szemlélet kialakítása, kulturális sokféleség megismertetése.

Fő jellemzők:

- Általános iskolákban (Volksschule) működik.
- Heti több angolóra + egyes tantárgyakat angolul is oktatnak (pl. ének, rajz).
- Anyanyelvi tanárok is részt vesznek a tanításban.

- Globális nevelési szemlélet (kultúrák közötti érzékenyítés, nemzetközi projektek).
- Nyitottabb, inkluzívabb a belépés (nem mindig kell felvételi vizsga).

✓ VBS – Vienna Bilingual Schooling

Cél:

Kétnyelvű, nemzetközi színvonalú oktatás Bécs állami iskoláiban, elsősorban német-angol nyelven.

Fő jellemzők:

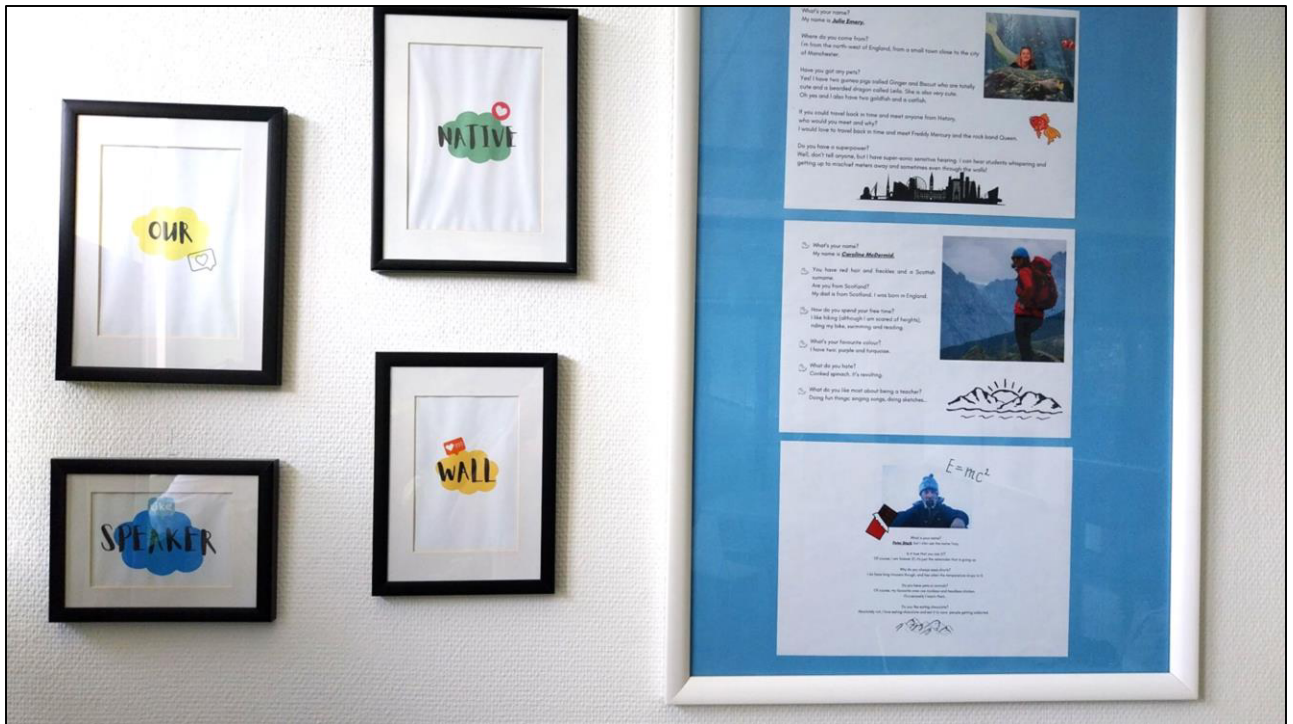
- Teljes osztályok (vagy iskolák) kétnyelvűek: minden tantárgyat két nyelven tanítanak.
- Tanítási nyelv: 50% német – 50% angol.
- Külön tanmenet szerint haladnak, szigorúbb felvételi rendszer van (nyelvi alkalmassági vizsga).
- Cél: a tanulók mindkét nyelvet anyanyelvi szinten használják.
- Kifejezetten kiválasztott iskolákban működik (általános és középiskolai szinten is).

A gyerekek még az óráközi szünetekben, egymás között is angolul beszélnek.

Könyvtár: angol nyelvű könyvek kölcsönzése

Az iskolai környezet: minden adott a kétnyelvű oktatáshoz (is). Külön nyelvi terem, felszereltség: minden kéznél van, a saját anyagokat tanulónként gyűjtik egy-egy papucsban, mappában, zsebben... Minden rendszerezve van témánként.

Előnyei a Native Speaker Teacher-ek alkalmazásának

1. **Hiteles nyelvi modell:**
 - A diákok az autentikus kiejtést, intonációt, és természetes beszédstílust tanulják.
2. **Kulturális érzékenység és háttér:**
 - Az NST-ek megismertetik a tanulókat az angol nyelvű országok kultúrájával, szokásaival, ünnepeivel.
3. **Motiváció növelése:**
 - Sok diák számára izgalmasabb és motiválóbb egy anyanyelvi tanárral tanulni, ami javítja az érdeklődést és tanulási kedvet.
4. **Kommunikációs készségek fejlesztése:**
 - NST-ek segítik a tanulókat a folyékony, természetes kommunikáció elsajátításában, nemcsak a nyelvtani szabályokra fókuszálva.
5. **Modern oktatási módszerek:**
 - Gyakran új, interaktív, kreatív módszereket hoznak, ami frissíti a tanítási gyakorlatot.

Az osztrák oktatási igazgatóság álláspontja

- Az osztrák oktatási hatóságok **pozitívan támogatják az NST-ek alkalmazását**, különösen a kétnyelvű programokban.
- Az NST-ek **szerepe beépült a programok hivatalos ajánlásaiba és irányelveibe**.
- Az állam **pénzügyi és szervezési támogatást is nyújt az NST-ek foglalkoztatásához**, főleg a VBS és DLP programokban.
- Az NST-ek alkalmazása **része az osztrák oktatási rendszer nemzetköziesítésének és nyelvi stratégiájának**.

James Miller (Nagy-Britannia)

James Miller anyanyelvi beszélő tanár órái valódi inspirációt jelentettek számunkra: az órák felépítése, az alkalmazott tanítási módszerek és játékok új ötleteket adtak saját tanári eszköztárunk bővítéséhez.

Anne (Írország)

Tamara (Ausztrália)

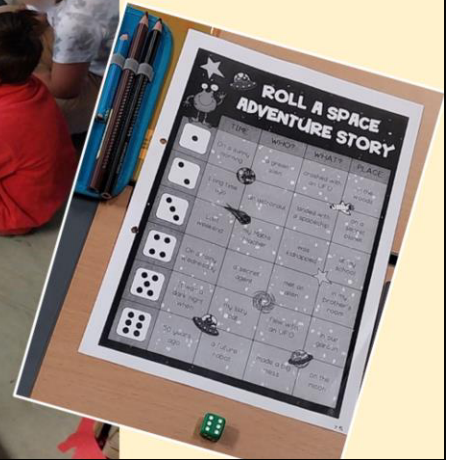
Alison (Anglia)

Különböző országokból érkezett angol anyanyelvű pedagógusok óráit láthattuk.

CLIL: tantárgyi ismeretek angol nyelven (pl. bolygók)

A CLIL a Content and Language Integrated Learning angol kifejezés rövidítése, magyarul Tartalmi és Nyelvi Integrált Tanulást jelent. Ez egy olyan kétfókuszú oktatási módszer, amelyben egy idegen nyelvet nem csupán nyelvként tanítanak, hanem egy adott tantárgy tartalmainak elsajátítására is használják. Tehát a tanulók nemcsak a nyelvet tanulják, hanem egyúttal egy adott szakterület ismereteit is elsajátítják az idegen nyelven.

→ A kisebb képen a következő játékot láthatjuk:

🎲 Roll a Space Adventure Story – Játékszabály

Mi kell hozzá?

- Egy egyszerű papírlap / táblázat, amiben 4 oszlop van:
 - Idő (mikor)
 - Ki? (ki a szereplő)
 - Mit? (mi történik)
 - Hol? (helyszín)
- Ezek a sorok pedig a dobókocka értékei (1-es sor a 1-hez, 2-es a 2-höz stb., egészen 6-ig).
- Egy sima 6-oldalú dobókocka.
- Írószer, papír a történethez.

-- Játékmenet:

• **Tábla előkészítése**

A tanító előkészít (vagy kinyomtat) egy olyan táblázatot, ahol minden sorban — a dobókocka számának megfelelően — előre megadott lehetséges válaszok szerepelnek mind a négy oszlopban (Idő, Ki?, Mit?, Hol?). Ez lehet

6×4 cellás melléklet.

- **Dobókocka gurítása**

A játékos dob egyet. Például kijön a **3-as**.

- **Kiválasztás a táblázatból**

– A „3-as” sorban található négy mező adja a történet következő részét:

- **Mikor történik?** (pl. délben)
- **Ki?** (pl. egy csillagkutató maci)
- **Mit?** (pl. felfedez egy lebegő űrhajót)
- **Hol?** (pl. a Mars egyik völgyében)

- **Írás/mesélés**

Ezekből az információkból a tanuló összefűz egy történetet: „Délben a csillagkutató maci felfedez egy lebegő űrhajót a Mars völgyében...”

Ez után jön a következő dobás.

- **Ismétlés**

Ismét dobás, pl. most 5-ös: elővesszük a 5-ös sor válaszait, adjuk hozzá a történethez („... ekkor megláthat egy idegen lényt a holdfelszín közelében”). És így tovább, amíg több dobással egy rövid, logikus – vagy akár vicces – történet összeáll.

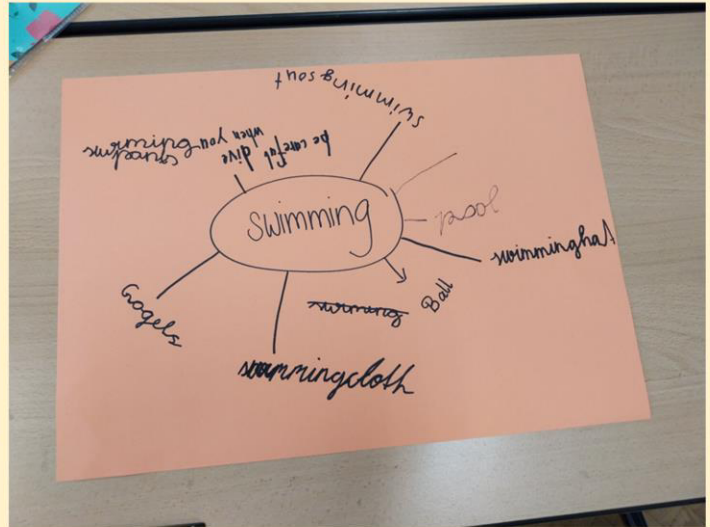

Játék, játék,
játék!

(Minden
csak
angolul!)

Rengeteg mozgásos játékot figyelhattunk meg, amelyek nemcsak a nyelvtanulásra, de akár magyar nyelvű testnevelésórán, vagy bármely kötetlenebb foglalkozáson is alkalmazhatóak. Ezek közül a „Bécsi tarisznya” című dokumentumban adunk majd közre néhányat.

Gondolattérkép készítése csoportforgó módszerrel

OVS Kaisermühlen **GEPS** program, 2. osztály, a tanító Ausztráliából érkezett, Native Speaker – angol anyanyelvű pedagógus, a tanulók létszáma a megfigyelt órán: 10 fő. Havonta vesznek új témakört, most a sporttal foglalkoztak. Ezzel a témával már korábban elkezdtek foglalkozni, ezért a gyerekek már nagyon sok mindent tudtak.

1. Órakezdés: beszélgetés, kifejezések angol nyelvű megmagyarázása, körülírása. Hiking, football, swimming, cycling – mi minden kell ezekhez a tevékenységekhez, mit szabad, mit nem?
2. (a képeken) Gondolattérképet készítenek a gyerekek, mindegyik papírhoz odamennek és hozzátesznek még gondolatokat, szavakat, amelyek kapcsolódnak az adott sporthoz. Időmérés: 1 percig maradhatnak egy témánál, utána másik témához (papírhoz) mennek.
3. A sportágakról kötetlenül, ill. kérdésekre válaszolva beszélgetnek.
4. Utána munkalapon dolgoznak: reading: Sportrules – beszélgetés
5. Végül: feladatlap befejezése: kérdések megválaszolása.

Az osztályok létszáma általában 20-25 fő. Csoportbontást alkalmaznak az előzetes nyelvi szintnek megfelelően. Ezen az óralátogatáson egy olyan 10 fős csoport munkájába tekinthetünk be, akiknek vagy az angol nyelvtudásuk nagyon jó vagy anyanyelvi szintű (a szülők angol nyelvű országokból érkeztek, vagy a gyerekek 3 évig olyan óvodába jártak, ahol a három év alatt csak az angol nyelvet használták). Nekik az angol az 1., a német a 2. idegen nyelvük.

Az osztály másik csoportjában az első nyelv a német, de az angol nyelvet is ismerik alapszinten (pl. 3 évig angol nyelvű óvodába jártak). Ők az angolt tanulják a második idegen nyelvként.

Ebben az iskolában több mint 15 éve kísérleteznek a kétnyelvű tanításnak ezzel a módszerével, gyűjtötték a tapasztalatokat és kialakították a jelenleg működő rendszert, amit ettől a tanévtől alkalmaznak hivatalosan.

A felvételi követelmény, hogy a tanuló mind angol, mind német nyelven legalább alapszinten értse és beszélje a nyelvet. Ausztriában egységes, standardizált felvételi tesztet alkalmaznak, ami egy szóbeli beszélgetés, a mindennapi életben használatos, meghatározott témákat kell jól ismernie a gyerekeknek: pl. saját maga és családjának a bemutatása, testrészek, állatok, irányok, stb.

A 4. osztályban komplex, standard vizsgát kell tenniük a tanulóknak.

Digitális eszközök használata

Modern eszközök a tanórán: minden nap használják. Vannak olyan feladatok, amikor a gyerekek saját iskolai laptopjaikat használják.

Felső tagozatban saját laptop, órán az önálló feladatot azon végzik (mappába rakják és elküldik a tanárnak, aki leellenőrzi). Az alsó képen látható tanórán a tanulók fogalmazást írtak szövegszerkesztővel.

Az egyik órán a Kahoot kvízzjátékba minket is bevontak, ami izgalmasabbá tette a játékot a gyerekek számára (második kép).

Kéttanáros modell

Passzív szerkezet tanítása, egyik tanár magyaráz, másik tanár leírja a szabályt a táblára. Egymást kiegészítve adják át a tananyagot a tanulóknak. Egyik anyanyelvű, másik osztrák.

Felső tagozat: Kétnyelvű dolgozat történelemből

Geschichtstest: Französische & Industrielle Revolution
 3B | 04.06.2025 | Name: László

① Nenne zwei Gründe für den Ausbruch der Französischen Revolution.
 Name two reasons why the French Revolution happened.
 1. Franciaország 2P 4P
 2. Magyarorszag

② Beschreibe die Karikatur und erkläre, was sie darstellt bzw. bedeutet.
 Describe the caricature and explain what it shows and means.
 Die Karikatur zeigt einen Mann, der einen Stein auf den Kopf eines anderen Mannes wirft. Der Mann, der den Stein wirft, ist ein Arbeiter, der einen Hammer in der Hand hält. Der Mann, auf den der Stein geworfen wird, ist ein Herr in einem Anzug. Die Karikatur zeigt die Arbeiterbewegung, die die Herrschaft der Aristokratie überstürzt. 1848
 3P 7P

③ Erkläre, warum Napoleons Invasion von Russland ein Fehler war.
 Explain why Napoleon's invasion of Russia was a mistake.
 In Russland war es sehr kalt, viele Soldaten von Napoleon starben deswegen oder sie verhungerten. 3P

④ Nenne die beiden Inseln, auf die Napoleon ins Exil geschickt wurde.
 Name the two islands where Napoleon was exiled.
 (1) Elba (2) St. Helena 0.7

⑤ Timeline: Bringe die Ereignisse in die richtige Reihenfolge (1-5).
 Timeline: Put the events into the correct order (1-5). 3P 0P

2	5	France was at its greatest.
5	3	Revolutions all over Europe (i.e. in Austria or Hungary)
3	1	Napoleon invades Russia and loses.
1	4	Napoleon comes into power and becomes Emperor of France.
4	2	Congress of Vienna

④ Benenne die drei Hauptziele des Wiener Kongress 1815.
 Name the three main goals of the Congress of Vienna in 1815. 2P 3P 4P

(1) peace (2) monarchy (BONUS)
 (3) (4)

⑦ Industrial Revolution: write the correct words. The first letter has been given! 3P 2P

The industrial Revolution started around 1850 in B.S. Britain. New machines like the Spinning Jenny and the steam engine were invented. Many people moved from the country to cities in order to find work in factories. Overall, this era brought great richness but also a lot of problems.

⑧ Nenne 3 positive und 3 negative Veränderungen der Industriellen Revolution.
 Name 3 positive and 3 negative changes of the Industrial Revolution. 6P

Positive	Negative
<u>make goods faster</u>	<u>pollution</u>
<u>faster transport</u>	<u>long working hours</u>
<u>less work by hand</u>	<u>no rights</u>

Példa a kétnyelvűsége, az angol nyelv tantárgyi használatára, és arra, milyen nyelvi szintre jutnak el a tanulók a felső tagozatra. Ez egy 7. osztályos történelem dolgozat. A feladatlapon mind a két nyelven megfogalmazott kérdések és csak német illetve csak angol nyelvű feladatok is vannak.

Mehrstufenklasse

4. Klasse		21. Woche		Name:	
		Deutsch		Mathematik	
MO	LW	LW => in Wolken + Heftaufgabe + KEK		---	
MO	LW	Schreibe mit jedem LW einen Satz	ÜT	S. 65	
		Mappe „Satzglieder“ (S. 6, 7, 8, 9 oben)	ÜT	S. 66 Nr. 1, 3, + 67 Nr. 1	
DI		Mappe „Satzglieder“ (S. 9 unten, 10)	ÜT	S. 67 Nr. 2 a, b, c, *d	
		BANI: zweigeleites Prädikat Mappe „Satzglieder“ (S. 11, 12 oben)	ÜT	S. 67 Nr. 2	
MI		Mappe „Satzglieder“ (S. 12 unten, 13)	ÜT	S. 68 Nr. 2 + Probel	
DO		Mappe „Satzglieder“ (S. 14, 15)	ÜT	S. 68 Nr. 2, 3	
				Science Night	
FR		Mappe „Satzglieder“ (S. 16, 17)	KV	S. 34 Nr. 1	
Lesen		Lesehäppchen:			
Sonstiges					
		22. Woche			
		Deutsch		Mathematik	
MO	LW	LW => in Wolken + Heftaufgabe		---	
MO	LW	Schreibe mit jedem LW einen Satz	KV	S. 34 Nr. 2	
		Mappe „Satzglieder“ (S. 18, 19, 20 oben)	ET	S. 70 Nr. 1, 3 + S. 79 Nr. 1, 2	
DI		Mappe „Satzglieder“ (S. 20 unten, 21)	ET	S. 80 + S. 81 Nr. 1, 2	
MI		Mappe „Satzglieder“ (S. 22, 23, 24)	ÜT	S. 69 + 70	
DO		Mappe „Satzglieder“ (S. 25, 26, 27)	ÜT	S. 71 + 72	
DO		Mappe „Satzglieder“ (S. 28, 29, 30, 31)	ÜT	S. 73	
FR		Mappe „Satzglieder“ (S. 32, 33, 34)	KV	S. 35	
Lesen		Lesehäppchen:			
Sonstiges					

Osztály (25 fő) vegyesen 1-4. osztályig, arányosan elosztva, 14 óra közösen (német, matek, rajz), a többi óra külön. Osztályonként külön tanmenet szerint haladnak, mappába dokumentálva szeptembertől-júniusig, az elvégzett feladatok kipipálva, egységek végén teszt van, ebbe kapják az értékelést, melyet szülő ellenőrizhet, valamint a végén ajánlott feladatok a tananyag elmélyítéséhez, bővítéséhez. Két tanár van folyamatosan az osztállyal, önálló munkavégzés, tanári magyarázat. Előnyei: önállóság, segítőkészség, együttműködés, türelem, elfogadás, egymást kiegészítik a gyerekek is. Oktatást segítő, kiegészítő játékok az osztályteremben. Testvérpárok is vannak egy osztályban. Szülői ajánlás révén született meg ez az osztály. Van erre az osztálymodellre igény. Ezzel az osztállyal későbbiekben együttműködés, partneri kapcsolat is kialakulhat.

Témahetek

Az iskolák változatos programokat kínálnak a szorosan vett tanítási tevékenységet kiegészítve, például nyelvi-, sport-, környezeti nevelés-, egészséges életmód témnapokat, témaheteket rendeznek.

Tapasztalataink, észrevételeink

- motivált, fegyelmezett, befogadó (sokszínűség miatt), együttműködő, kötelességtudó tanulók
- zárt iskolák, rendszer, napirend - gyerekek biztonsága a fő cél
- iskola, szaktantermek, osztálytermek, tanári szoba felszereltsége kiváló
- hangsúly a kommunikáción van
- tanárok autonómiája (tananyag kialakításánál)
- anyanyelvi tanárok jelenléte - hozott módszerek
- témahetek, témanapok

A felső tagozatos iskolában (VBS Wendstattgasse) az 1994/95-ös tanévben vezették be (ez volt az első VBS programot alkalmazó iskola) oka: az EU csatlakozás, egyre több család vándorolt be Bécsbe, angol a tudomány, nemzetközi kommunikáció, technológia nyelve, és felismerték ezt az igényt. Nem volt központi irányelv, saját maguk dolgozták ki a programjaikat, nem volt segítségük.

Köszönjük a figyelmet!

A Wendischule falán található plakáttal fejezzük be a prezentációnkat, amelyen egy magyar nyelvű felirat is elrejtőzött. Köszönjük a figyelmet.